

Vodič za djecu u Hrvatskom školskom muzeju - *U posjetu Hrvatskom školskom muzeju* (autorica Elizabeta Serdar); ***Pitalice iz Hrvatskoga školskog muzeja*** (autorica Branka Ujaković); ilustracije, prijelom Danilo Dučak. Zagreb : Hrvatski školski muzej, 2007.

Biti kustos, poznavati cjelokupnu građu muzeja, sudjelovati u kreiranju stalnog postava i onda dobiti grupu posjetitelja kojoj treba u sat vremena objasniti nešto s čime se ona susreće prvi put, a mi se time bavimo cijeli život, i pritom ne pokušati izreći sve što znamo i istaknuti svoju upućenost u tajne koje oni neće nikad doznati, nije nimalo lak zadatak.

Samodisciplina u objašnjavanju, osobito mladoj publici, osnova je svakog dobrog muzejskog vodstva. To znači izreći zaista ono najbitnije, najprivlačnije, najpotrebnije i najzanimljivije kako bismo posjetitelju građu što bolje približili.

Nije jednostavno odbaciti ono što je za struku važno, a ipak za tu prigodu nepotrebno, zanemariti nama bitnu faktografiju, preskočiti pokoji datum ili ličnost, jednostavno reći ono što je komplicirano, prenijeti fascinaciju originalnim predmetom i, što je najvažnije, podijeliti ljubav prema vlastitom poslu.

Tiskani vodič po stalnom postavu, a osobito onaj namijenjen djeci, treba proizaći upravo iz kvalitetnog vodstva, a kvalitetno vodstvo nije samo rezultat dobrog metodičkog promišljanja, nego i bogatog iskustva u interakciji s djecom.

U posjetu Hrvatskom školskom muzeju autorice Elizabete Serdar upravo je takva knjiga. Jednostavno, spontano, bez mistifikacije, ona sadrži ono najvažnije, ne samo o povijesti školstva, nego obuhvaća i osnovne muzeološke aspekte, što je neophodno s obzirom na prirodu institucije.

Poglavlja u vodiču prate cjeline u stalnom postavu, a svaki je tekst lako prohodna narativna cjelina koja sadrži najbitnije podatke obogaćene zanimljivostima. Sve što se spominje, nenametljivo i bez suvišnog dociranja, do kraja je objašnjeno.

Vodič je pisan jednostavno i čitko, kako može napisati samo onaj tko suvereno vlada materijom i koji svoju radost želi podijeliti s nekim, duhovito i prisno, s mnogo šarma.

Osim odličnog teksta, kvalitetu ove knjige čini i njen izgled za koji je zaslužan umjetnik Danilo Dučak. Već oprema korica nagovještava patinu muzejskog originala, a kad otvorimo knjigu, tome se pridružuje duhovita igra na stranicama koje imaju izrezane dijelove koji se daju pomicati. Ta igra nikad nije samoj sebi svrha, nego je funkcionalna. Naime, na fotografiji zgrade, na samom početku, otvaraju se prozorčići u unutrašnjost svih muzejskih prostora, čak i onih koji nisu

dostupni publici, zatim tlocrt koji možemo vidjeti tek nakon što otvorimo vrata, pa sve do neodoljive *Sramotne knjige* s đlačkim nepodopštinama koja izgleda kao da eto, nekim ćudom, smijemo listati muzejski original.

Knjigu ilustrira niz fotografija originalnih predmeta koji nisu predstavljeni kao slike u kakvom katalogu, nego su gotovo uvijek odmaknute od horizontale, nerijetko postavljene jedne preko drugih na toniranoj i pomno (elementima pronađenim na muzejskom materijalu) ukrašenoj podlozi. Listajući je, zaista imamo dojam da nam je netko podastro muzejsku građu po kojoj možemo slobodno *kopati*.

Tek poneka nenametljiva intervencija crtežom, posve u skladu s fotografijama originala, dodatno oživljava ilustraciju.

Danilo Dućak izvanredno je prenio duh Hrvatskog školskog muzeja ćitljivo prateći jednako ćitak tekst vodića.

Iako barata muzejskom građom, njegov je pristup opremi knjige suvremen. Autor nije ništa izgubio od svoje *poletovske* mladosti ni mladenaćkog poleta, a dugotrajno bavljenje grafićkim dizajnom u SAD donijelo mu je zrelost kojom si može dopustiti da bude i klasićan, odnosno svezremen, što prilići muzejskom vodiću.

Još je razigraniji u *Pitalicama iz Hrvatskog školskog muzeja*, publikaciji koja prati vodić, a izgleda na prvi pogled kao radna bilježnica. U njoj se ilustrator duhovito razmahao dajući prednost crtežu. Time se još više potvrđuje na skliskom terenu ilustracije u kojoj se kombinira fotografija i crtež, savršeno ih uravnotežujući.

Autorica ove radne bilježnice je Branka Ujaković koja svojim zadacima uspješno prati duh vodića Elizabete Serdar. Jednako duhovito na početku treba prepoznati vrata HŠM, a pitalice, križaljke i ostala enigmatika također su usko povezane sa sadržajem vodića.

Iako nam može tako izgledati, svojim duhovitim pitanjima i izvrsnom ilustracijom ona ipak nije obićna radna bilježnica, nego zabavni dječji list.

Kao što ni vodić ne nalikuje nekom udžbeniku, već je svojim pametnim i prisnim pristupom više od toga.

To je knjiga koju će rado imati u svojoj biblioteci svako kulturno dijete. Kojeg uzrasta? Od 7 do 77.

Malina Zuccon Martić